

LÆRETERAPI: GRUPPETERAPI 2, (*Training Therapy: Group Therapy 2*) 5 ECTS, HIA220003D

SEMESTER: 2. semester

BA-SO; 2013 BEKENDTGØRELSEN, 2016-UDGAVE STUDIEORDNINGENS BESKRIVELSE AF MODULET

§15 Modulet "Læreterapi: Gruppeterapi 2"

Modulet er et kursusmodul, der omfatter basal praktisk-terapeutisk træning i gruppeterapi som læreterapi

Mål

Den studerende skal gennem modulet opnå:

grundlæggende **viden** om

- gruppemusikterapi
- gruppeprocesser
- betydningen af kontakt med egne følelser
- betydningen af følelsesmæssig kontakt med andre

Færdigheder i

- at indgå i et gruppeprocesorienteret fag med autentisk materiale inden for læreterapiens rammer
- at formulere et begyndende kendskab til egne ressourcer og udviklingspotentialer i relation til egne følelsesmæssige processer
- at formulere et begyndende kendskab til egne relationsmønstre knyttet til erfaringer i den gruppeterapeutiske proces
- udtrykke sig musikalsk i en gruppeterapeutisk ramme

Kompetencer til

- at formulere sig om egen lærings- og udviklingsproces i gruppemusikterapien inden for læreterapiens gældende rammer
- at formulere sig om gruppens dynamik og udvikling i gruppemusikterapien
- at reflektere over forholdet mellem individ og gruppe

Modulet afsluttes på 2. semester med:

Prøve 7

En intern skriftlig prøve i "Læreterapi: Gruppeterapi 2" (*Training Therapy: Group Therapy 2*).

Prøven har form af en skriftlig opgave, hvor den studerende udfærdiger en rapport over sit gruppemusikterapiforløb. I rapporten skal den studerende beskrive og reflektere over sit læreterapeutiske udviklingsforløb i gruppemusikterapien, herunder reflektere over temaet egne følelser i forhold til gruppens dynamik og udvikling.

Sidetæl: Rapporten skal være på mindst 5 sider og må højst være på 8 sider.

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået. Opgaven bedømmes af eksaminator. Opgaver som bedømmes til ikke bestået, bedømmes tillige af en censor.

Afløsning: Prøven kan afløses ved tilfredsstillende aktiv deltagelse i kursusundervisningen, hvilket indebærer min. 80 % tilstedeværelse samt løsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset.

Rapporten skal demonstrere, at den studerende opfylder målbeskrivelserne for modulet.

UNDERVISER(E): Charlotte Lindvang (kursusansvarlig)

VEJLEDENDE OMFANG FOR MODULET

2. semester: 3 x12 timer fordelt på to sammenhængende dage, i alt 6 dage

MODULETS INDHOLD OG OPBYGNING

Modulets indhold udspringer dels af de terapeutiske processer gruppen aktiverer og dels af de overordnede temaer som hver kursusgang har. De overordnede temaer på dette semester er et dybere arbejde med gruppen som helhed og de interpersonelle konflikt- og udviklingstemaer som opstår. Der vil fortsat blive arbejdet med temaet tryghed/utryghed og der vil være fokus på de roller og relationer som er i gruppen. Der er desuden fortsat fokus på at udvikle kontakt med kropslig sansning samt koncentration og nærvær. Endvidere arbejdes der med at mærke følelser, og give udtryk for følelser både verbalt og nonverbalt, og herved at den enkelte bliver mere synlig i gruppen, samtidig med at der arbejdes med resonans og gruppesamhørighed.

Læreterapeuten tilrettelægger hvorledes temaerne indgår i forløbet.

Det er hensigten, at hver 'kursusgang' (der forløber over to dage) fungerer som sit eget afrundede forløb, samtidig med at der er kontinuitet mellem hver kursusgang.

Indholdet i læreterapien har derfor dels fokus på et tema og tilrettelagte øvelser, dels på den proces dette tema rejser samt på gruppens øjeblikkelige dynamik.

Ud over de beskrevne mål i Studieordningen, skal gruppelæreterapien bidrage med:

- at gruppen videreudvikler gruppeforståelse og gruppeidentitet
- at den enkelte studerende fortsat udvikler en erfaret viden om klientrollen
- at den studerende udvider sin bevidsthed om hvad det sætter i gang i egne indre psykiske landskaber, at være en del af gruppen og gruppens proces
- at den studerende uddyber sin erfaring med at anvende musikterapeutisk improvisation som terapeutisk medie

Arbejdet sker med udgangspunkt i dels verbal og dels musikalsk undersøgelse og bearbejdning.

Læreterapeuten vælger den terapeutisk set rette kontekst og metode. I den musikalske kontekst arbejdes der ofte ud fra forskellige spilleregler, der skaber rammen for, at de studerende i klientrollen kan udfolde sig i en læremusikterapeutisk gruppesituation.

Samlet set bliver der arbejdet inden for en humanistisk, psykodynamisk og eksistentiel forståelsesramme.

UNDERVISNINGENS FORM

Læreterapeuten tilrettelægger hver kursusgang ud fra temaer, oplæg og/eller spilleregler. Læreterapien foregår i grupper, og de studerende indgår aktivt, med henblik på at:

- fortsat at udvikle gruppens identitet
- styrke alliancen mellem gruppens medlemmer og mellem gruppen og læreterapeuten
- fortløbende at etablere et miljø af størst mulig tryghed, tillid og åbenhed i gruppen
- skabe betingelser for at de studerende tilegner sig evnen til at være i og finde udtryk for forskellige stemninger og følelsetilstande
- opøve de studerendes erfaring med egne ressourcer og arbejds punkter
- opøve de studerendes erkendelse af og evne til forandring af egne handle mønstre i den relationelle kontekst
- give de studerende erfaring med såvel musikalske som verbale redskaber i gruppeterapeutiske forløb og reflektere over disse

PRØVENS FORM OG INDHOLD

Modulet afsluttes med en prøve. Der gives afløsning, såfremt den studerende har deltaget i minimum 80 % af undervisningen og har løst samtlige opgaver, der stilles i løbet af kurset. Lever den studerende ikke op til disse krav, indstilles den studerende til prøven, beskrevet i Studieordningen under prøve 7.

NB: Rapporten bedømmes af en intern eksaminator, som er udpeget til udelukkende at varetage eksamination af opgaver i forbindelse med læreterapien på musikerterapiuddannelsen. Rapporten anonymiseres, dvs. eksaminator gøres ikke bekendt med navnet på den studerende. Den studerende nævner heller ikke navne på medstuderende i rapporten. Læreterapeuten kan ikke være eksaminator. Rapporter, som eksaminator vurderer ikke-bestået, bedømmes tillige af en intern censor. Der gives bedømmelsen bestået/ikke-bestået.

KRAV TIL DEN STUDERENDE

Omfang og forventning

Modulet udgør 5 ECTS-point, svarende til 135 timer i alt. Timerne er fordelt som følger: 40 timers undervisning, 15 timers forberedelse (ca. 5 timer før/under hver kursusgang), 15 timers notatskrivning (ca. 5 timer efter hver kursusgang), resumé af udvalgt litteratur 15 timer, pensumlæsning 50 timer.

Følgende punkter præciserer de krav, som gruppelæreterapi fordrer af den studerende:

- 1) Den studerende møder til samtlige kursusgange
- 2) Den studerende fører dagbog løbende og specifikt i forbindelse med hver kursusgang
- 3) Den studerende udarbejder et mindre skriftligt produkt på baggrund af en opgave som stilles af læreterapeuten
- 4) Den studerende bidrager aktivt og forholder sig aktivt til gruppedynamikken, og herunder til egen rolle i gruppen
- 5) Den studerende overholder etiske retningslinjer for læreterapi herunder tavshedspligt
- 6) Den studerende forventes at arbejde med den terapeutiske portefølje i forhold til individuelle processer og læring

Ad. 1

Der er mødepligt til alle kurser. For at gruppen kan fungere optimalt er det vigtigt, at alle deltager hver gang (i tilfælde af sygdom eller forsinkelse gives besked til gruppen).

Ad. 2

Den studerende skal føre dagbog over alle kursusgange, dels for at opøve og fremme evnen til refleksion som led i den terapeutiske læreproces, og dels for at have dagbogsnotater til rådighed til den skriftlige prøve i slutningen af forløbet på 3. semester (evt. allerede på 1. eller 2. semester, i tilfælde af sygdom og for meget fravær, NB læs modulbeskrivelsen for læreterapi på 3.semester)

Ad 3

Læreterapeuten vil undervejs i semestret stille de studerende en mindre skriftlig opgave, i form af et resumé af et relevant kapitel fra litteraturlisten, samt en selvstændig refleksion på baggrund af den læste litteratur. Formålet er, at den studerende får basal træning i at læse og referere en faglig tekst samt øver sig i at reflektere over denne.

Ad. 4

Et forløb i gruppelæreterapi er enestående af flere grunde. Man lærer at dele personligt autentisk materiale, at øve sig i at være sig selv i gruppen, og få erfaring med hvilken styrke der er forbundet med at kunne fungere i en gruppe. Et af formålene med gruppelæreterapien er således at træne og udvikle sin

bevidsthed om sig selv og ens måde at være på overfor andre: på hvilken måde indgår jeg i gruppen, hvilke sider skjuler jeg, hvilke ressourcer har jeg osv. Denne proces kan ikke gøres alene ved at tale om den, den skal leves og opleves.

Den studerende må være indstillet på, at der kan opstå svære følelser som f.eks. frygt og modstand i læreterapiforløbet. Det er en naturlig del af processen og vil så vidt muligt blive bearbejdet i gruppen. Herudover kræves der tålmodighed, fordi forandringsprocesser tager tid. Det er vigtigt, at det der erfarer i gruppen, gradvist bringes med tilbage til dagligdagen, hvor nye mønstre og roller kan afprøves og stabiliseres.

Derfor lægges der i undervisningen stor vægt på at opbygge tillid og dermed 'arbejdsro' i gruppen. Det er den studerendes ansvar at deltage aktivt i denne proces, herunder at være opmærksom på eget bidrag.

Ad. 5

I forbindelse med læreterapien skal følgende etiske principper overholdes:

- Undlad at fortælle andre om det, der foregår i gruppelæreterapien. Der er total tavshedspligt i forhold til at omtale andre gruppemedlemmers proces. Det kan være i orden, at tale om egen proces med sine nærmeste, men temaer fra terapien, som den studerende opdager at han/hun er optaget af, og har behov for at tale med andre om, bringes med tilbage til gruppeterapien. Dermed tages der ansvar for gruppens samlede proces.
- Undlad at tale med hinanden om gruppeterapien uden for det terapeutiske rum. Hjælp hinanden med at opdage hvis dette skulle ske, og tag det efterfølgende op i det terapeutiske rum.
- Bring problemer, der opstår i relation til hvad der er foregået i det terapeutiske rum, tilbage til gruppelæreterapien, og undlad at diskutere dem uden for det terapeutiske rum.

Uddybning:

At gå i læreterapi med sine medstuderende, medfører ofte at gruppemedlemmerne får et indgående kendskab til hinanden. Det indebærer også, at de kommer til at kende til dele af hinandens personlige historie og ikke mindst til de relationer og følelser, der udspiller sig i gruppen her og nu. For at dette kan foregå på en god og tryk måde, kræver det dels tavshedspligt udadtil, og dels at de studerende indadtil i gruppen kan skelne mellem at være sammen i læreterapi og at være sammen i andre sammenhænge. Dette er ikke altid lige nemt, men er nødvendigt, for at de terapeutiske processer kan udfolde sig på forsvarlig og tryk måde.

Den studerende skal i løbet af kort tid lære at håndtere og skelne mellem forskellige niveauer af samvær. Som studerende skal man dels modtage undervisning i hold, skrive projekter i grupper og gå i læreterapi med de samme mennesker. Det er derfor uundgåeligt, at der sker en sammenblanding mellem de forskellige typer af relationer, man som studerende har i henholdsvis læreterapi og andre sammenhænge. Derfor er det vigtigt, at de studerende og holdet som sådan skelner mellem hvilken kontekst, der er beregnet til det personlige terapeutiske fokus og hvilken der er beregnet til det øvrige faglige fokus. For (at hjælpe til) at kunne håndtere denne adskillelse, er det vigtigt, at alle på holdet forpligter sig til at afgrænse den terapeutiske proces til det terapeutiske rum og således ikke fortsætter læreterapien, når terapeuten er gået hjem. Dette medfører, at man som studerende ikke diskuterer eller "small talker" om læreterapien i andre sammenhænge uden for læreterapien. Uden for læreterapien skal man kunne være i fred. Brud på denne praksis kan skabe utryghed i gruppen og for den eller de personer, der ikke er med i samtalen. I tilfælde af konflikter på holdet, kan det også medføre at holdet splittes i mindre grupper, hvor man taler om "de andre". Dette er ødelæggende for gruppen og de pågældende, og vil blive taget op i det terapeutiske rum under alle omstændigheder. Sådanne handlinger vil fra studiets side blive betragtet som tillids-, og aftalebrud, og betragtes som en alvorlig manglende respekt over for sine medstuderende og studiet som sådan.

KRAV TIL LÆRETERAPEUTEN

Læreterapeuten:

- benytter ikke undervisere på musikterapiuddannelsen til supervision
- skal være medlem af Dansk Psykoterapeutforening
- er primært læreterapeut på uddannelsen og optræder ikke på noget tidspunkt i uddannelsen i rollen som eksaminator for den studerende med mindre den studerende selv vælger læreterapeuten i et senere fag som indebærer en eksaminator rolle (f.eks. interterapi, individuel supervisor, specialevejleder).
- er omfattet af tavshedspligt

Uddybning: Tavshedspligten skal forstås sådan, at overordnede overskrifter vedrørende gruppelæreterapien, vil kunne videregives til resten af teamet på musikterapiuddannelsen. De individuelle temaer og processer videregives ikke, med mindre at læreterapeuten vurderer, at det er hensigtsmæssigt at informationer vedr. den personlige proces eller personlige forhold videregives til studienævnetsformanden. I det tilfælde vil læreterapeuten kontakte den studerende og sammen vil de finde ud af hvordan informationen kan videregives.

LITTERATUR

Lading, Å.H. & Jørgensen, B.A. (2010). *Grupper – om kollektivets bevidste og ubevidste dynamikker*. S. 81-98: Bent Aage Jørgensen: Foulkes teori om grupper. + s. 99-116: Åse Høgsbro Lading: Bions gruppe. København: Frydenlund.

Lindvang, C. & L.O. Bonde (2012). Følelser i bevægelse. Om læreprocesser i musikterapeutens uddannelse. *Psyke & Logos*, 33(1), s. 87-117

Lindvang, C. (2007): Bevidsthed, erkendelse og kreativitet – om egenterapi på musikterapiuddannelsen, set i lyset af cybernetisk psykologi. *Psyke & Logos* 28 (1), 548-573 København: Dansk Psykologisk Forlag.

Vedfelt, O. (2000). *Ubevidst intelligens. Du ved mere end du tror*. Del C, s. 118-167; Ubevidst intelligens og drømme. København: Gyldendal.

Yalom, I.D. & Leszcz, M. (2005). *The Theory and Practice of Group Psychotherapy*. Kapitel 1-4. *: Basic Books.

SUPPLERENDE LITTERATUR

Goleman, Daniel (2006). *Social intelligens*. København: Borgens Forlag

Nielsen, J. & Sørensen, P. (red.) (2013). *Brug gruppen. Psykodynamisk gruppeterapi*. København: Hans Reitzels Forlag.

Thygesen, B. (2005). Resonans. Ingen musik uden resonans – uden resonans ingen gruppe. *Matrix*; 3, s. 208-229.

Stern, D. (2004). *Det nuværende øjeblik*. Anden del s. 89-138. København: Hans Reitzels forlag.

Vedfelt, O. (2007). *Drømmenes dimensioner*. (5. udg.) København: Gyldendal.

Vedfelt, O. (2012). *Din guide til drømmenes verden*. København: Gyldendal.